

1. Post-prawda

Post-prawda (ang. *post-truth*) jest terminem opisującym świat, w którym obiektywne fakty mają mniejsze znaczenie dla kształtowania opinii publicznej niż emocje i szeroko rozumiany subiektywizm. Określenie „post-prawda” zostało ogłoszone przez Oxford Dictionaries słowem 2016 roku na podstawie szacunków, określających skalę popularności post-prawdy. Post-prawda jako opis realiów kultury politycznej stała się słowem-kluczem dla zrozumienia.in. poprzedzającego Brexit referendum w Wielkiej Brytanii oraz kampanii przed wyborami prezydenckimi w Stanach Zjednoczonych w 2016 roku. Jak zauważa K. Higgins w opinii dla czasopisma *Nature*, post-prawda odnosi się do jawnych kłamstw, stanowiących w społeczeństwie rutynę, co przekłada się na społeczne przyzwolenie dla wykorzystywania nieprawdy przez aktorów politycznych (Higgins, 2017). W obliczu dużego zainteresowania problematyką post-prawdy i *fake news* warto formułować pytania z pogranicza nauk o polityce oraz nauk o mediach, przybliżające do rozstrzygnięcia kwestii tego, dlaczego *prawda jest martwa, a fakty są passe* (The Economist, 16.11.2016).

Proponowana tematyka

W ramach niniejszego obszaru tematycznego proponujemy Autorom i Autorkom pochylenie się nad tematyką:

- Propagandy, manipulacji, perswazji oraz kształtowania opinii publicznej
- Populizmu i społeczno-politycznych konsekwencji tego zjawiska
- Roli tradycyjnych i nowych mediów we współczesnym świecie
- Przemian w obrębie komunikowania politycznego i dziennikarstwa
- Związków pomiędzy post-prawdą a polityką w odniesieniu do konkretnych wydarzeń, takich jak wyjście Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej czy wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych

Sugerowana literatura do recenzji

1. Ball J. (2017), *Post-Truth: How Bullshit Conquered the World*, Biteback Publishing, Londyn.
2. Brock D. (2012), *The Fox Effect: How Roger Ailes Turned a Network into a Propaganda Machine*, Anchor, Nowy Jork.

3. Davis E. (2017), *Post-Truth: Why We Have Reached Peak Bullshit and What We Can Do About It*, Little, Brown, Boston.
4. Keyes R. (2004), *The Post-Truth Era: Dishonesty and Deception in Contemporary Life*, St. Martin's Press, Nowy Jork.
5. Levitin D. J. (2017), *Weaponized Lies: How to Think Critically in the Post-Truth Era*, Dutton, Nowy Jork.
6. Rabin-Havt A. (2016), *Lies, Incorporated: The World of Post-Truth Politics*, Anchor, Nowy Jork.

2. Koniec globalizacji?

Lata 90. XX wieku często nazywano „dekadą globalizacji”. To w tym czasie Francis Fukuyama sformułował słynną tezę o końcu historii i trumfie liberalnej demokracji w połączeniu z gospodarką wolnorynkową. Joseph Stiglitz w pracy „Szalone lata dziewięćdziesiąte” analizował bezprecedensową dynamikę globalizacji ekonomicznej po upadku ZSRR, a Justin Rosenberg posunął się do określenia globalizacji mianem „Zeitgeistu lat 90. XX wieku”. Globalizacja ekonomiczna, rozumiana jako historyczny proces liberalizacji i integracji wcześniej w dużym stopniu w odosobnieniu funkcjonujących rynków w jeden współzależny rynek światowy, w opinii wielu badaczy stanowiła jedną z najważniejszych cech charakterystycznych dekady po upadku ZSRR. Atak terrorystyczny na World Trade Center i Pentagon w 2001 roku oraz globalny kryzys finansowy z 2007 roku poddały w wątpliwość niedawny optymizm proroków neoliberalnej globalizacji wieszczących szybkie nadejście globalnej przestrzeni przepływów. Jeśli płaski świat z lat 90. XX wieku w pierwszej dekadzie XXI wieku stawał się stopniowo iglicowaty, to w ostatnich latach jawi się jako obwarowywany gwałtownie rosnącą liczbą murów. Najnowsze wydarzenia, takie jak elekcja prezydencka w USA, Brexit czy fala protestów społecznych przeciwko umowom handlowym, takim jak TTIP czy CETA, prowokują wielu obserwatorów do postawienia pytania czy obserwujemy jakościową zmianę w odniesieniu do dynamiki procesów globalizacyjnych. Innymi słowy, czy doświadczamy końca globalizacji, takiej jaką znamy?

Przykładowe problemy:

- Czy grozi nam sekularna stagnacja?
- Czy wzrost gospodarczy odchodzi do przeszłości?

- Jak procesy globalizacyjne wpływają na nierówności ekonomiczne, zarówno majątkowe jak i dochodowe?
- Jak powinna wyglądać polityka redystrybucji w dobie integracji ponadnarodowej?
- Czy na świecie rośnie backlash wobec globalizacji?
- Jaka jest przyszłość wolnego handlu i traktatów handlowych? / Czy uda się ostatecznie wynegocjować TTIP?
- Czy globalizacja wciąż stanowi użyteczną kategorię analityczną czy stała się koncepcją zbyt niedookreśloną i wieloznaczną?
- Jakie zagrożenia rozwojowe stawia przed Polską współczesny kształt procesów globalizacyjnych?

Przykładowe książki do recenzji:

Stefan Kawalec, Ernest Pytlarczyk, Paradoks euro. Jak wyjść z pułapki wspólnej waluty?, Wydawnictwo Poltex, Warszawa 2016.

1. Atkinson A. (2015), *Inequality: What Can Be Done?*, Harvard University Press, Cambridge Massachusetts – London.
2. Chang H. (2016), *Żli samarytanie. Mit wolnego handlu i historia kapitalizmu*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa.
3. Czapliński P. (2016), *Poruszona mapa*, Wydawnictwo Literackie, Warszawa.
4. Dobbs R., Manyika J., Woetzel J. (2015), *No Ordinary Disruption: The Four Global Forces Breaking All the Trends*, PublicAffairs, New York.
5. Dunin-Wąsowicz M. (2016), *Analiza wpływu TTIP na wybrane sektory polskiej gospodarki*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
6. Gordon R. (2016), *The Rise and Fall of American Growth: The U.S. Standard of Living since the Civil War*, Princeton University Press, Princeton – Oxford.
7. Mazzucato M. (2016), *Przedsiębiorcze państwo. Obalić mit o relacji sektora publicznego i prywatnego*, Wydawnictwo Ekonomiczne Heterodox, Poznań.
8. Piketty T. (2015), *Kapitał w XXI wieku*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa.
9. Rewizorski M. (red.) (2016), *Globalne zarządzanie i jego aktorzy. W poszukiwaniu rozwiązań dla zmieniającego się świata*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa.
10. Rist G. (2015), *Urojenia ekonomii*, Instytut Wydawniczy Książka i Prasa, Warszawa.

11. Stiglitz J. (2015), *Cena nierówności. W jaki sposób dzisiejsze podziały społeczne zagrażają naszej przyszłości?*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa.
12. Warufakis J. (2017), *A słabi muszą ulegać? Europa, polityka oszczędnościowa a zagrożenie dla globalnej stabilizacji*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa.
13. Zarycki T. (red.) (2016), *Polska jako peryferie*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

3. Bezpieczeństwo – społeczeństwo strachu, terroryzm, zagrożenia

Ekspertci twierdzą, że po wyborach prezydenta USA Donalda Trumpa skończył się XX wiek i zaczął się XXI. Tak samo, jak pierwsza wojna światowa zakończyła XIX wiek i rozpoczęła burzliwy XX wiek. Oczywiście, przewidzieć, jakim będzie XXI wiek jest niemożliwe. Jednak, pojawiające się dzisiaj nowe trendy już mogą określić charakter pierwszych dekad nowego stulecia. Wszechobecny internet, nowe media, wzajemne przenikanie kultur, migracje na wielką skalę, rozwój nowych wątków w filozofii i nauce, niestanny rozwój polityki światowej oraz stosunków międzynarodowych, polaryzacja świata, kooperacja lub walka w przestrzeni kosmicznej, integracja lub dezintegracja wojskowo-politycznych sojuszy – te oraz wiele innych trendów będą charakteryzować XXI wiek tak samo jak procesy dekolonizacyjne, walka komunizmu i kapitalizmu oraz zimna wojna były podstawowymi charakterystycznymi determinantami XX wieku.

Jednym z takich trendów będzie także debata nad bezpieczeństwem. Bezpieczeństwo w XXI wieku będzie pewnego rodzaju ‘produktem’, który będą produkować oraz konsumować poszczególne państwa w celu zabezpieczenia swojego stałego rozwoju oraz osiągnięcia wyższych celów. Już dzisiaj, diagnozując stan bezpieczeństwa na poszczególnych poziomach, można wyodrębnić jego globalny, regionalny oraz lokalny charakter. Każdy z tych poziomów jest wzajemnie związany. Bezpieczeństwo XXI wieku będzie stałym procesem, produkującym możliwości stałego rozwoju kontynentów, państw, regionów, społeczeństw, przedsiębiorstw oraz jednostek. W konsekwencji zapewnienie bezpieczeństwa jako procesu może stać jedną z determinant XXI wieku, zrzeszając coraz więcej państw. Bez wątpienia wyżej wymienione oraz wiele innych procesów mogą stać przedmiotem rozważań następnego numeru czasopisma ‘Refleksje’.

Przykładowe problemy:

- Bezpieczeństwo żywnościowe;
- Bezpieczeństwo nuklearne. Proliferacja broni nuklearnej. Kwestia elektrowni atomowych;
- Obecny stan oraz diagnozowanie terroryzmu międzynarodowego;
- Bezpieczeństwo gospodarcze oraz energetyczne;
- Trwające konflikty zbrojne oraz ich wpływ na migracje ludności na świecie;
- Wyzwania ekologiczne poszczególnych państw i regionów;
- Polityka bezpieczeństwa wybranych państw;
- Bezpieczeństwo teleinformatyczne.

Proponowane książki do recenzji:

1. Fehler W., Marczuk K. (red.) (2015), *Polityka Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego*, Difin.
2. Goodman M. (2016), *Zbrodnie przyszłości. Jak cyberprzestępcy, korporacje i państwa mogą używać technologii przeciwko Tobie*, Wydawnictwo Helion.
3. Kowalczyk S. (2016), *Bezpieczeństwo i jakość żywności*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
4. Liedel K., Piasecka P. (red.) (2017), *Bezpieczeństwo antyterrorystyczne: świadomość społeczna i edukacyjna*, Difin, Warszawa.
5. Różański J. (red.) (2016), *Ekstremizm muzułmański – nowe wyzwanie do dialogu?*, Instytut Dialogu Kultury i Religii. Wydział Teologiczny UKSW, Warszawa.
6. Stelmach J. (red.) (2016), *Reagowanie na zamachy terrorystyczne: wybrane zagadnienia*, Difin, Warszawa.
7. Wojciechowska-Filipek S., Ciekankowski Z. (2016), *Bezpieczeństwo funkcjonowania w cyberprzestrzeni jednostki, organizacji, państwa*, CeDeWu, Warszawa.
8. Wojciechowski S., Osiewicz P. (2017), *Zrozumieć współczesny terroryzm: wybrane aspekty fenomenu*, Difin, Warszawa.
9. Zarychta S. (2016), *Broń jądrowa w kształtowaniu bezpieczeństwa, 1945-2015*, Bellona.
10. Zawadzki J., Pietrek G. (red.) (2016), *Megatrendy współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa*, Wyższa Szkoła Bankowa, Gdańsk.